

Στη θεωρητική θεμελίωση του ολοκληρωτικού καπιταλισμού, βασική θέση είναι ο προσδιορισμός της σχέσης του με το προηγούμενο στάδιο του μονοπωλιακού – ιμπεριαλιστικού καπιταλισμού.

Προσδιορίζεται ότι ο ολοκληρωτικός καπιταλισμός «επικάθεται, τροποποιεί, αρνείται, αναπτύσσει» υπάρχοντα στοιχεία του ιμπεριαλισμού ή και νέα.

Στον ολοκληρωτικό καπιταλισμό, δομικό στοιχείο αποτελεί η ένταση της επιθετικότητάς του στην εθνική βάση του με αύξηση της εκμετάλλευσης των εργαζομένων και συνακόλουθα, του πολιτικού αυταρχισμού, αλλά και στο διεθνή χώρο, ιδίως στις οικονομικά αδύνατες χώρες, για την εξασφάλιση πηγών πρώτων υλών, την εισαγωγή φθηνών προϊόντων, την κατανάλωση των εξαγωγών του, τη μεταφορά, μερική ή ολική, παραγωγικών δραστηριοτήτων εντάσεως φτηνής εργασίας, αλλά και την απόκτηση σφαιρών επιρροής.

Η έξαρση της επιθετικότητας (εσωτερικής – εξωτερικής) του ολοκληρωτικού καπιταλισμού οφείλεται πρώτιστα σε **εγγενείς** λόγους. Στο ότι απ' τη δεκαετία του '70 ο καπιταλισμός πάσχει από πτώση του ποσοστού κέρδους (με αναιμική εξαίρεση την περίοδο θατσερισμού – ριγκανισμού) παρά την έκρηξη καινοτομίας και παραγωγικότητας ή μάλλον εξαιτίας τους, αφού η αύξηση του σταθερού κεφαλαίου αναλογικά με το μεταβλητό, μειώνει την υπεραξία που μόνο απ' το μεταβλητό παράγεται.

Στην επιθετικότητα των μονοπωλίων συμβάλλει και η κρίση του 2008, αφού στην αντιμετώπισή της συνέβαλε αποφασιστικά η άντληση μεγαλύτερης υπεραξίας και ο γεωγραφικός επεκτατισμός του κεφαλαίου. Επιπλέον, η γιγάντωση στον ολοκληρωτικό καπιταλισμό των πολυκλαδικών πολυεθνικών μονοπωλίων, που συγκεντρώνουν πλέον το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγής και της ανταλλαγής, αυξάνουν κατά πολύ τη δύναμη και επιθετικότητα του κεφαλαίου, σε σχέση με τον μονοπωλιακό καπιταλισμό, σε βάρος των εργαζομένων και των αδύνατων χωρών.

Εξωγενώς, στην επιθετικοποίηση του ολοκληρωτικού καπιταλισμού συνέβαλε η πτώση του «υπαρκτού σοσιαλισμού», η κινηματική ύφεση που την ακολούθησε, παρά τις περιοδικές εξάρσεις, όπως και η συντηρητική στροφή των τέως αντιιμπεριαλιστικών καθεστώτων.

Ωστόσο, ο αμερικανικός και ο ευρωπαϊκός ιμπεριαλισμός δεν δρουν σε κενό αέρος. Αναδύθηκαν νέοι ιμπεριαλισμοί: η Κίνα, η καπιταλιστική Ρωσία, η Ινδία, η Βραζιλία, η Ν. Αφρική, ενώ ισχυρός παίκτης παραμένει και η Ιαπωνία.

Η εγγενής και ενισχυμένη στον ολοκληρωτικό καπιταλισμό επεκτατική ανάγκη και η ανισόμετρα ανάπτυξη των ιμπεριαλιστικών δυνάμεων οδηγεί σε μια νέα φάση αγώνα για ανακατανομή του κόσμου, στον οποίο χρησιμοποιούνται οικονομικά, πολιτικά, αλλά και στρατιωτικά μέσα.

Οι κρατούντες ιμπεριαλισμοί, κυρίως ο αμερικανικός και δευτερευόντως ο ευρωπαϊκός αξιοποιούν την οικονομική, πολιτική και στρατιωτική υπεροχή τους για να εκβιάσουν μίαν ευνοϊκότερη υπέρ αυτών ανακατανομή των σφαιρών επιρροής, ενώ οι ανερχόμενοι ιμπεριαλισμοί (BRICS), ιδίως ο ρώσικος και

δευτερευόντως ο κινέζικος (δεν είναι τυχαίο που εξοπλίζεται με εντατικούς ρυθμούς), επιδιώκουν να διατηρήσουν και να ενισχύσουν τη διεθνή επιρροή τους.

Στο μονοπωλιακό καπιταλισμό ο ανταγωνισμός των μεγάλων δυνάμεων (ΗΠΑ-ΕΣΣΔ) είχε ιδεολογική ειδοποιό διαφορά (καπιταλισμός – «σοσιαλισμός»), αλλά και διαφορετική οργάνωση της οικονομίας και της πολιτικής (μονοπωλιακός καπιταλισμός – «κρατικός καπιταλισμός»).

Η πτωτική τάση κέρδους κύρια αιτία των πολέμων στον ολοκληρωτικό καπιταλισμό

Στο στάδιο του ολοκληρωτικού καπιταλισμού επανερχόμαστε στο καθεστώς του Πρώτου Παγκόσμιου Πολέμου, όταν οι ιμπεριαλισμοί ανταγωνίζονταν λυσσαλέα για το ξαναμοίρασμα της γης, χωρίς ιδεολογικές και πολιτικές αναστολές.

Στο Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμος, η ΕΣΣΔ ήταν υπέρ της αποτροπής, φοβούμενη εξάλειψη της καθεστωτικής της ιδιαιτερότητας, αλλά δεν είχε τη δύναμη να επιβάλει αυτή την πολιτική. Αλλά και μετά τη νικηφόρα έκβαση του πολέμου και την υπέρμετρη ενίσχυσή της, ακολούθησε επεκτατική πολιτική (αν και) σεβόμενη το συσχετισμό δύναμης, χωρίς να επιδιώκει τη βίαιη, ανατροπή του, όπως συνέβη στον Πρώτο και Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο. Έτσι, μετά τη λήξη του δεύτερου πολέμου, δεν ενίσχυσε στρατιωτικά και πολιτικά τα τρία ισχυρότερα κινήματα (γαλλικό, ιταλικό, ελληνικό) που είχε δεχτεί την ένταξή τους στη σφαίρα επιρροής των Δυτικών.

Μεταπολεμικά, επιδίωκε την επέκταση της επιρροής και των συμφερόντων της με ιδεολογικοπολιτικά μέσα, ενισχύοντας αριστερές και προοδευτικές δυνάμεις, αντάρτικα κινήματα, κινήματα υπέρ της ειρήνης και του αφοπλισμού. Αν και προωθούσε τα συμφέροντά της ως επεκτατική δύναμη, η συμμαχία της με προοδευτικές δυνάμεις διαφοροποιούσε τον επεκτατισμό της απ' τον αμερικανικό, που πραγματοποίησε πολυάριθμες στρατιωτικές επεμβάσεις και οργάνωσε ουκ ολίγα στρατιωτικά πραξικοπήματα εναντίον προοδευτικών κυβερνήσεων.

Στη διάρκεια του «ψυχρού πολέμου» παρά τα πολλά μέτωπα θερμής σύγκρουσης (το επικινδυνότερο η κρίση των πυραύλων στην Κούβα το 1962) των δύο υπερδυνάμεων, ο παγκόσμιος πόλεμος αποσοβήθηκε χάρη στην παρέμβαση των φιλοειρηνικών δυνάμεων, αλλά και της πυρηνικής ισορροπίας του τρόμου, αν και δεν έλειψαν θερμοκέφαλοι ιέρακες στις ΗΠΑ, που υποδείκνυαν τη στρατηγική του «πρώτου πλήγματος».

Στις σύγχρονες συνθήκες αναπαράγεται ένα σκηνικό σύγκρουσης χωρίς αρχές, χωρίς επίδραση των φιλειρηνικών δυνάμεων, οι οποίες σ' ένα βαθμό επηρεάζουν την πολιτική της ΕΣΣΔ.

Ήδη έχει εκραγεί ένας μικρός «παγκόσμιος πόλεμος» στη Μέση Ανατολή με εμπλοκή των ιμπεριαλισμών, ισχυρών περιφερειακών δυνάμεων, εθνικοαπελευθερωτικών και τρομοκρατικών κινήματων (Κούρδοι, ISIS), οπότε εύλογα ανακύπτει ο φόβος παγκόσμιου πολέμου, είτε σκόπιμα είτε τυχαία, όπως συνέβη στην έκρηξη του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου, με τη δολοφονία του διαδόχου του αυστρουγγρικού θρόνου. Αφορμές δεν λείπουν, με κορυφαία την κατάρριψη του ρωσικού αεροπλάνου από τουρκικές δυνάμεις. Βρισκόμαστε λοιπόν σε μια φάση του ολοκληρωτικού καπιταλισμού, όπου εκρήγνυται η επιθετικότητα των ιμπεριαλισμών, με κύριους πόλους ΗΠΑ και Ρωσία και έχει ξεσπάσει λυσσαλέα πάλη για το ξαναμοίρασμα των εδαφών ως ισχυρό αντιστάθμισμα του κρισιακών φαινομένων του καπιταλισμού (ιδίως της πτωτικής τάσης κέρδους).

Το θερμό μέτωπο αντιπαράθεσης με τοπικούς αλλά και πολυεθνικούς πολέμους εκτείνεται σε παγκόσμια έκταση. Στη Βόρεια Αφρική, αλλά και άλλες περιοχές της (Σομαλία, Νιγηρία κ.ά.) με επίκεντρο τη Λιβύη, όπου διεξήχθη πολυεθνικός πόλεμος με πρωταγωνιστή δυνάμεις της ΕΕ, ενώ διαφαίνεται η αναθέρμανσή του λόγω αδιεξόδου εμφυλίου πολέμου, που παρεμποδίζει την εκμετάλλευση των πλούσιων ενεργειακών πηγών της χώρας.

Το θερμό μέτωπο εκτείνεται στην Ανατολική Ευρώπη, όπου ο δυτικός ιμπεριαλισμός, αξιοποιώντας τις αντιθέσεις των τέως «σοσιαλιστικών» χωρών με τη Ρωσία επεκτείνεται στην περιοχή οικονομικά, πολιτικά, στρατιωτικά, με ένταξη των χωρών αυτών στην ΕΕ και το ΝΑΤΟ, με τη δημιουργία στρατιωτικών βάσεων στα σύνορα με τη Ρωσία και την ανάπτυξη συστοιχιών πυραύλων. Επίκεντρο η Ουκρανία. Η επιχείρηση πλήρους ενσωμάτωσής της στο δυτικό ιμπεριαλισμό (ένταξη στην ΕΕ) απ' τη δυτικόφιλη φασίζουσα κυβέρνηση της Ουκρανίας, η τεράστια σημασία της χώρας για τη Ρωσία, οικονομική, πολιτική, στρατιωτική (Κριμαία) ακόμη και ιστορική (Κίεβο, ιστορική κοιτίδα των Ρώσων), τα υπαρκτά εθνικά προβλήματα (πλειοψηφία ρωσικού πληθυσμού στην Ανατολή), αλλά και προβλήματα πολιτικά και κοινωνικά (αντίθεση στον εκφασισμό και την ενσωμάτωση στη Δύση, ύπαρξη σημαντικών προοδευτικών αριστερών τάσεων), αποτελούν αιτίες που οδήγησαν σε σκληρό εμφύλιο πόλεμο, με ανάμιξη του δυτικού (ΗΠΑ-ΕΕ) και του ρωσικού ιμπεριαλισμού για τα δικά τους συμφέροντα. Η επιτευχθείσα διευθέτηση δεν εξασφαλίζει οριστικά και κοινά αποδεκτή λύση. Γι' αυτό, καθόλου δεν αποκλείεται η ενεργοποίηση της πολεμικής σύρραξης.

Το κύριο πεδίο σύγκρουσης των ιμπεριαλιστικών ανταγωνισμών είναι η **Μέση Ανατολή** με επίκεντρο τη Συρία και εξακτίνωση της σύγκρουσης ως την Υεμένη και το Αφγανιστάν. Συγκρουόμενοι ιμπεριαλιστικοί πόλοι είναι ο δυτικός (ΗΠΑ-ΕΕ) και ο ρωσικός ιμπεριαλισμός με υποστήριξη του κινέζικου ιμπεριαλισμού, χωρίς όμως άμεση εμπλοκή. Ο δυτικός ιμπεριαλισμός προσβλέποντας στην ιδιοποίηση ενέργειας και στην επέκταση των σφαιρών επιρροής του, με πρόσχημα την εξαγωγή δημοκρατίας, διέλυσε τα καθεστώτα του Αφγανιστάν, του Ιράκ, της Λιβύης και στη συνέχεια επεξέτεινε τη δράση του και στην ανατροπή του φιλοσοβιετικού καθεστώτος του Άσαντ στη Συρία. Ήταν αναπόφευκτη η αντίδραση της Ρωσίας που με την πτώση του Άσαντ θα έχανε τη μοναδική βάση της στη Μεσόγειο. Η επέμβασή της από διπλωματική εξελίχθηκε σε δυναμική στρατιωτική παρουσία, που αλλάζει το συσχετισμό δυνάμεων.

Στη σύγκρουση εμπλέκονται περιφερειακές δυνάμεις (Τουρκία, Σαουδική Αραβία), η συριακή αντιπολίτευση και οι ακραίες ισλαμικές οργανώσεις ISIS και Αλ Νούσρα ως σύμμαχοι της Δύσης κατά του καθεστώτος Άσαντ. Στο άλλο μπλοκ, στο πλευρό του Άσαντ τοποθετούνται οι Ρώσοι, οι Κούρδοι Πεσμεργκά στη Βόρεια Συρία, η σιιτική Χεζμπολά και η σιιτική κυβέρνηση του Ιράκ. Η αυτονόμηση του ISIS και η ραγδαία εδαφική προέλασή του άλλαξε το μέτωπο. Το μπλοκ των ΗΠΑ χωρίς να εγκαταλείπει το αντιασαντικό μέτωπο, στράφηκε κατά του ISIS. Στην πραγματικότητα, οι ΗΠΑ αντιμετωπίζουν τον ISIS χαλαρά, ενώ η Τουρκία και η Σαουδική Αραβία ενισχύουν στρατιωτικά και οικονομικά τον ISIS και άτυπα συμμαχούν μαζί του κατά του Άσαντ, των Σιιτών και των Κούρδων. Αποφασιστικό και αντιφατικό ρόλο στη σύγκρουση διαδραματίζει η Τουρκία ως «υποϊμπεριαλιστική» δύναμη της περιοχής. Κύριος εχθρός της είναι οι Κούρδοι Πεσμεργκά, τους οποίους βομβαρδίζει από κοινού με τον ISIS. Απειλήσε με εισβολή για την εξουδετέρωση των Πεσμεργκά, την οποία απέτρεψαν ΗΠΑ και Ρωσία.

Οι ΗΠΑ είναι υπέρ της δημιουργίας αυτόνομου Κουρδιστάν στο Β. Ιράκ, αλλά και στη Β. Συρία, γιατί αποτελεί στρατηγική τους η διάσπαση ενός εχθρικού κράτους (παλιότερα της Γιουγκοσλαβίας, σήμερα της Συρίας, αύριο πολύ πιθανόν της Λιβύης) σε μικρότερα κράτη ή κρατίδια, τα οποία ευχερέστερα θα χειραγωγούν προς το συμφέρον τους.

Οι Τούρκοι φοβούνται ότι αν δημιουργηθούν στα νότια σύνορά τους κουρδικές κρατικές οντότητες και το χειρότερο αν με κάποια μορφή συνενωθούν θα αποτελέσουν ισχυρό ορμητήριο για τους Κούρδους της Τουρκίας, που ήδη διεξάγουν ένοπλο εθνικοαπελευθερωτικό πόλεμο εναντίον τους. Πρόθεση χερσαίας εισβολής στη Συρία και συμπαράταξης με την Τουρκία έχει εκδηλώσει και η Σαουδική Αραβία (που έχει όμως πολεμικό μέτωπο και με τους Σιίτες στην Υεμένη), πρόθεση όμως που δεν υλοποιήθηκε, αφού συνάντησε την κοινή άρνηση ΗΠΑ και Ρωσίας. Οι δύο υπερδυνάμεις φαίνεται ότι έχουν περιέλθει σε κάποιο συμβιβασμό για τερματισμό του πολέμου με αμοιβαία κέρδη και υποχωρήσεις. Η εδαφική επικράτεια της Συρίας θα περιοριστεί, το καθεστώς Άσαντ πιθανόν θα αποτελέσει παρελθόν, αφού η Ρωσία θα τον «θυσιάσει», αν διασφαλίσει την επιρροή της και τη ναυτική βάση της στη Συρία, στους

Κούρδους της Βόρειας Συρίας θα παραχωρηθεί καθεστώς αυτονομίας, ενώ δεν αποκλείεται να υπάρξει κρατίδιο του ISIS, για να τερματιστεί ο πόλεμος και για ν' αποτελεί αντίβαρο στους Σιίτες και στους Κούρδους.

Την ώρα που οι εστίες πολέμου παραμένουν στη Μέση Ανατολή, αλλά και στην Ανατολική Ευρώπη και τη Λιβύη, απειλή ανάφλεξης εμφανίζεται και στην Άπω Ανατολή. Επιβεβαιώνεται ότι συνολικά στον καπιταλιστικό κόσμο η πτωτική τάση του κέρδους και η υποχώρηση των ρυθμών ανάπτυξης υποθάλπει διαρκείς εντάσεις μεταξύ ανταγωνιστικών καπιταλιστικών συμφερόντων. Αφορμή για το κύμα επιθετικότητας έδωσε η απόφαση της ΛΔ Κορέας να θέσει σε τροχιά δορυφόρο παρακολούθησης της γης και η ανακοίνωση απ' την ίδια για δοκιμή βόμβας υδρογόνου.

Σε απάντηση η Ουάσιγκτον με τη Σεούλ έσπευσε να δηλώσει ότι προωθούν σχέδιο για την εγκατάσταση στην κορεατική χερσόνησο του υπερσύγχρονου αμερικανικού αντιπυραυλικού συστήματος THAAD. Έντονα αντέδρασε η Κίνα υποστηρίζοντας ότι το σύστημα THAAD δεν αποβλέπει μόνο στην προστασία της Νότιας Κορέας, αλλά στοχοποιεί και την Κίνα, προειδοποιώντας ότι σε περίπτωση πολέμου κατά της Βόρειας Κορέας η Κίνα θα αντιδράσει. Εξαιρετική ένταση σημειώνεται, με παρουσία αντίπαλων στόλων, στη νότια κινεζική θάλασσα, κρίσιμη γεωστρατηγικά και ενεργειακά ζώνη, την οποία κατά 90% διεκδικεί η Κίνα. Έντονη είναι η δραστηριοποίηση των γιγάντιων ολοκληρώσεων στην περιοχή υπό την ηγεμονία των ΗΠΑ. Στην υπογραφή της συνθήκης για την TPP (Διατλαντική Συνεργασία) ο Ομπάμα δήλωσε ότι «η TPP θα δώσει ώθηση στην ηγετική θέση μας στο εξωτερικό» και ότι «η TPP επιτρέπει στην Αμερική - και όχι σε χώρες όπως η Κίνα - να συντάξει τους κανόνες του δρόμου του 21ου αιώνα». Εξάλλου, μέσα στο Φλεβάρη συγκλήθηκε κοινή σύνοδος ΗΠΑ - ASEAN (Ένωση Κρατών Νοτιοανατολικής Ασίας) που επιβεβαιώνει ότι οι ΗΠΑ προωθούν δυναμικά τα συμφέροντα των πολυεθνικών τους.

Ο ολοκληρωτικός καπιταλισμός δομείται και λειτουργεί με τη διαλεκτική εξάρτησης και ανταγωνισμού

Απ' την ανάλυση που προηγήθηκε παρατηρούμε ότι:

Πρώτο, στον ολοκληρωτικό καπιταλισμό η διαρκής (με περιορισμένες εξαιρέσεις) πτωτική τάση κέρδους, ο περιορισμός του ρυθμού ανάπτυξης, οι κυκλικές κρίσεις και η ιστορική δομική κρίση του 2008, η κυριαρχία των πανίσχυρων πολυεθνικών πολυκλαδικών, ο πολλαπλασιασμός των ολοκληρώσεων καπιταλιστικών εθνών - κρατών δημιουργούν ένα ισχυρό κύμα αντίδρασης και επιθετικότητας για τη μεγαλύτερη εκμετάλλευση της εργατικής τάξης και των μικρομεσαίων στρωμάτων και σε αντιδραστικό γεωγραφικό επεκτατισμό κατά των αδύνατων λαών και των χωρών τους.

Δεύτερο, ο επεκτατισμός αυτός, λόγω της τεράστιας ισχύος των πολυεθνικών πολυκλαδικών και των καπιταλιστικών ολοκληρώσεων αλλά και λόγω της έντονης ανισομετρίας τους οδηγεί σε μια νέα τεράστια έκτασης και έντασης αναδιανομή εδαφών ακόμη και με πολυεθνικούς πολέμους (βλ. Συρία), στους οποίους συμμετέχουν με διάφορες μορφές οι ιμπεριαλισμοί.

Τρίτο, παρά την οξύτητα και τις εστίες πολέμου, παγκόσμιος ιμπεριαλιστικός πόλεμος αποκαλείται, παρόλο που απουσιάζει η παγκόσμια κινηματική έξαρση για την αποτροπή του. Οι λόγοι είναι δύο : Πρώτο, η κατοχή απ' τις ιμπεριαλιστικές δυνάμεις πυρηνικών όπλων ικανών να καταστρέψουν πολλές φορές τον πλανήτη. Δεύτερο, ο ολοκληρωτικός καπιταλισμός κινείται σε μίαν αξεδιάλυτη αντίθεση διεθνοποίησης - ενοποίησης και ανταγωνισμού.

Σύμφωνα με την τυπική λογική ανταγωνισμός και ενοποίηση αλληλοαποκλείονται, αφού η μια τάση αποκλείει την άλλη. Σύμφωνα όμως με τη διαλεκτική λογική που την επιβεβαιώνει και η πραγματικότητα, ενοποίηση και ανταγωνισμός συνυπάρχουν και συνεξελίσσονται.

Η αλληλεξάρτηση των καπιταλιστικών οικονομιών (βλ. πολυεθνική, παραγωγή, παγκόσμια ανταλλαγή)

είναι τόσο ισχυρή ώστε αν μια χώρα διακόψει τις ευρείες οικονομικές σχέσεις με μian άλλη χάρη του ανταγωνισμού, θα υποστεί και η ίδια βαρύτατο πλήγμα. Ούτε βέβαια η υψηλή αλληλεξάρτηση οδηγεί στην εξάλειψη του ανταγωνισμού, όπως πρέσβευε η θεωρία του Κάουτσκι για τον υπερимπεριαλισμό.

Ο ανταγωνισμός είναι παρών, οδηγεί σε συγκρούσεις, σε πολέμους, άγριους ακόμη και πολυεθνικούς, χωρίς όμως η διεθνοποίηση να ανακόπτεται ως γενική τάση. Ο ολοκληρωτικός καπιταλισμός δομείται και λειτουργεί με τη διαλεκτική σχέση αλληλεξάρτησης και ανταγωνισμού.

Τέταρτο, ο ολοκληρωτικός καπιταλισμός σε σχέση με τον μονοπωλιακό καπιταλισμό στο γεωγραφικό επεκτατισμό και στην αναδιανομή της γης δεν δημιουργεί αποικιακά καθεστώτα ιμπεριαλιστικού τύπου. Δημιουργείται ένα «νεοαποικιοκρατικό» καθεστώς, στο οποίο ο ιμπεριαλισμός αποτελεί υπερεξουσία έναντι της θεσμικής εθνοκρατικής εξουσίας, η οποία έχει δυνατότητες, όχι πολλές αυτοπροσδιορισμένης πολιτικής. Αυτό σε συνάρτηση με την τάση κατακερματισμού ενός κράτους (Γιουγκοσλαβία, Συρία), αλλά και τη συνεργασία με υπεραντιδραστικές δυνάμεις (με φασιστές στην Ουκρανία, με τζιχαντιστές στη Συρία) δεν συγκροτεί ένα καθεστώς σταθερό, αλλά οδηγεί σε παρατεταμένο πόλεμο και εύθραυστη ειρήνη.

Λύση η έξοδος απ' την ΕΕ της απανθρωπιάς και της εκμετάλλευσης

Οι επιπτώσεις της υπεραντιδραστικής δράσης των μονοπωλίων στον ολοκληρωτικό καπιταλισμό στις λαϊκές τάξεις είναι οδυνηρές, και το χειρότερο, αφήνουν πολυάριθμες πληγές δυσεπούλωτες.

Στο εσωτερικό μιας χώρας η λιτότητα, η βαριά φορολογία, η ανεργία, ο αυταρχισμός συναρτώνται πλέον σταθερά και όχι στη διάρκεια μιας κρίσης με την αντιρρόπηση της πτωτικής τάσης του κέρδους, άρα θα ισχύουν και στη φάση της ανόδου με οριακές βελτιώσεις (βλ. Κίνα, Ινδία, Βραζιλία κοκ).

Στον **ειρηνικό επεκτατισμό** τους, τα μονοπώλια, και δη τα κυρίαρχα πολυεθνικά πολυκλαδικά, και μάλιστα όσα δραστηριοποιούνται στο προστατευτικό πλαίσιο καπιταλιστικών ολοκληρώσεων, θα απομυζήσουν ασύδοτα τον εθνικό πλούτο μιας αδύνατης ή μεσαίας χώρας, θα αποτελέσουν ανασχετικό παράγοντα της ανάπτυξης της με γνώμονα τις δυνατότητές της και τις ανάγκες του λαού.

Ο **στρατιωτικός επεκτατισμός** επιπλέον του κεφαλαίου σε μια χώρα για την αφαίμαξη των πλουτοπαραγωγικών πηγών της όχι μόνον οδηγεί σε πολύνεκρους και καταστροφικούς πολέμους, αλλά λόγω της ιδιομορφίας του ιμπεριαλιστικού πολέμου στον ολοκληρωτικό καπιταλισμό και μετά το πέρας του πολέμου, δεν επιβάλλεται ένα καθεστώς ειρήνης και ομαλότητας. Απεναντίας, οι αντιθέσεις, εθνικές, ταξικές, πολιτικές, θρησκευτικές δεν ρυθμίζονται, η ειρήνη παραμένει ασταθής, οι συγκρούσεις διαιωνίζονται και ο πόλεμος κατά κανόνα επανέρχεται. Αυτά τα φαινόμενα παρατηρούνται στους επί δεκαετίες πολέμους στο Ιράκ και το Αφγανιστάν, αλλά και στη Λιβύη και τη Συρία.

Τα μονοπώλια με τη δίψα τους για κέρδος, δημιουργούν χαίνουσες πληγές, που δεν κλείνουν, αφού δεν διαθέτουν τα στοιχειώδη τουλάχιστον κεφάλαια για τη μερική έστω θεραπεία τους. Οδυνηρό και διδακτικό είναι το παράδειγμα με τους πρόσφυγες και μετανάστες απ' τη Συρία, το Ιράκ, το Αφγανιστάν, τη Λιβύη. Οι ιμπεριαλιστές με τον αρπακτικό και ολέθριο πόλεμό τους εξοντώνουν τους λαούς και τους ωθούν σε απελπισμένη φυγή για τη σωτηρία τους.

Οι θύτες ούτε τον πόλεμο περατώνουν, αν δεν ιδιοποιηθούν τις πλουτοπαραγωγικές πηγές που εποφθαλμιούν, ώστε να μην υπάρχουν νεκροί και πρόσφυγες, ούτε όμως προσφέρουν τα απαιτούμενα κονδύλια για να εξασφαλίσουν μια στοιχειωδώς ανθρώπινη διαβίωση στα θύματά τους.

Είναι γελοίο και αποπροσανατολιστικό να δαιμονοποιείται ο Αυστριακός υπουργός Εξωτερικών που πρωταγωνιστεί στον αποκλεισμό των προσφύγων στη χώρα μας και απεναντίας να αγιοποιείται η Μέρκελ, που δήθεν άνοιξε τις αγκάλες της στους πρόσφυγες. Ίδιοι είναι! Μοναδικό μέλημα και των δύο είναι να

μην διαθέσουν κεφάλαια για τα θύματα του πολέμου τους, αλλά να τα προσφέρουν βορά στα αδηφάγα πολυεθνικά πολυκλαδικά μονοπώλια... Θα μπορούσε η κ. Μέρκελ να υποχρεώσει τα μονοπώλια που κερδίζουν απ' το αίμα του πολέμου και τον ιδρώτα εργαζομένων να διαθέσουν κάποια ψιχία, όπως πράττουν αυθόρμητα οι ψυχικά ευγενείς λαϊκοί άνθρωποι για τους κατατρεγμένους...

Εξίσου ανόητα και υποκριτικά είναι τα κροκοδείλια δάκρυα της Αυγής για τη δήθεν «χαμένη τιμή» της ΕΕ, για τη δήθεν απεμπόληση της αλληλεγγύης και του ανθρωπισμού που προσιδιάζει στον πολιτισμό της ΕΕ. Έτσι δικαιολογούνται ότι αυτοί μια τέτοια ΕΕ υποστηρίζουν και ότι με τον αγώνα τους η ΕΕ θα ξαναγίνει το παιδί του διαφωτισμού...

Όμως η ΕΕ δεν είναι αυτή που φαντασιώνεται η Αυγή ή που μας παραμυθιάζει ότι είναι... Ήταν και είναι οικονομική ένωση που υπηρετεί πιστά το μεγάλο κεφάλαιο, που για να αβγατίσει τα κέρδη του εξαπολύει πολυαίμακτους πολέμους. Αυτό πρέπει να καταλάβει όποιος αγανακτεί για τα βάσανα των προσφύγων. Μια είναι η λύση: η σύγκρουση και η έξοδος απ' την ΕΕ της απανθρωπιάς και της εκμετάλλευσης.

ΠΡΙΝ 13/3/2016